

"Bak bir saltanatın haşmetine ki gemileri ve teyyareleri içinde öyleleri var ki bin defa küre-i arz kadar bir cesamette ve bir saniyede sekiz saat mesafeyi kat'eden süraattedir?" cümlesini örnekle açıkla mısınız?

Allah'ın her bir isminin kainat sahnesinde tecelli daireleri ve perdeleri vardır. Bu daire ve perdelerde bir isim reis ve galiptir, diğer isimler ise bu ismin emrinde ve gölgesinde hizmet ve tecelli ederler.

Mesela, sema bir daire ve perdedir, bu dairede ve perdede reis Allah'ın **Celal** ismidir. Dev galaksilerin sapan taşı gibi çevrilmesi ve zerrece yörüngesinden sapmaması, Allah'ın sonsuz azamet ve kibriyasını muhtevi olan Celal ismini kör olana bile gösterir. Bu sema dairesinde ve perdesinde diğer isimler Celal isminin komutasında ve gölgesinde tecelli ederler.

Yine bir çiçeğe nazar ettiğimiz zaman oradaki ince sanatlar ve güzel kokular ve estetik işlemler Allah'ın **Cemal** isminin manasını zahiren ve galiben gösterir. Bu çiçek dairesinde de Allah'ın Cemal ismi reistir, diğer isimler bu ismin komutasında ve gölgesinde işlerler.

Ay, güneş, yıldızlar ve dev galaksiler sema dairesinde Allah'ın Celal ve azametini izhar ve ilan eden en büyük aktörlerdir. Hepsinin milyonlarca muhtelif vazifeleri vardır, ama en büyük vazifeleri Allah'ın büyüklüğüne ve kibriyasına şahitlik etmeleridir.

Evet dünyamızdan bir buçuk milyon defa büyük olan güneşin hassas bir ölçü ve yörünge üstünde dönerek gezmesi, vazifeler içinde en büyük vazife olan Allah'ın haşmetini izhar ve ilan etmektir. Bizim alanımız bu cihetleri tefekkür etmektir. Yoksa güneşin ve ayın maddi vazifelerini sayıp sıralamak fen ilimlerin alanıdır.

Sema dairesi bir kafa, yıldızlar, güneşler, aylar ve gezegenler ise birer ağız; bunlara takılan hikmet ve faydalar ise bu ağızdan dökülen kelimeler ve cümleler hükmündedir. Evet bugün astronomi ilmi sema dairesinin sayısız hikmet ve gizemlerini çözüp insanlığın nazarına takdim ediyor. Güneşin içindeki bileşimlerden tutun dünyanın milim eğikliğinden mevsimlerin oluşmasına kardar, binlerce sema sırlarını bilimsel metotlarla ifşa ediyorlar. Sema dairesindeki bütün bu sırlar ve hikmetler Hakim ve Azim olan bir Müdebbiri bize gösterip ispat ediyor. Nasıl yer yüzündeki her bir bitki ve hayvan, sayısız hikmet ve maslahat dilleri ile Allah'ı bize isimleri ile tanıtıyor ise, aynı şekilde sema dairesi de yıldızlar ve gezegenlerin o harika sistemleri ve kusursuz manevralar dili ile Allah'ı bize farklı isimlerle tanıtıyorlar. Yeryüzü dairesinde **Allah, Cemil** ve **Rahman** isimleri baş aktör iken, sema dairesinde Allah'ın azamet ve kibrayaya dair isimleri baş aktördür.

Şems-i şumus ise evrendeki büyük bir galaksinin ismidir ki buna "**güneşler güneşi**" unvanı verilmiştir. Ayrıca gök küresi, kuzey cihetinde bir takım yıldız kümesi şeklinde de tarif edilmiştir.